

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету,
протокол № 11 від 23.04.2019 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 97-р від 23.04. 2019 р.

Із змінами і доповненнями,
затвердженими вченою радою
університету
протокол №1 від 31.08. 2020 р.
уведена в дію наказом ректора
№ 108-р від 31.08. 2020 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА»**

ДУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

016 Спеціальна освіта

ГАЛУЗІ ЗНАНЬ

01 Освіта / Педагогіка

КВАЛІФІКАЦІЯ:

Магістр із спеціальної освіти
спеціалізацією «Інклюзивна освіта»

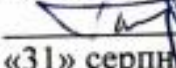
Тернопіль 2020 р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	01 Освіта / Педагогіка
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	016 Спеціальна освіта
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	
ДРУГА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ)	
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	Інклюзивна освіта
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
СТУПІНЬ	Магістр
КВАЛІФІКАЦІЯ	Магістр із спеціальної освіти за спеціалізацією «Інклюзивна освіта»

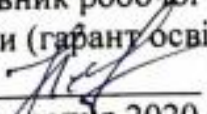
ПОГОДЖЕНО

Голова науково-методичної ради
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Г. В. Терещук
«31» серпня 2020 р.

Розроблено і рекомендовано
проектною групою ОП
«Інклюзивна освіта»
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Керівник робочої (проектної)
групи (гарант освітньої програми)

Н.М. Горішна
«31» серпня 2020 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проектною групою у складі:

Горішна Надія Мирославівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи ТНПУ імені Володимира Гнатюка – *керівник проектної групи, гарант освітньої програми;*

Слозанська Ганна Іванівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи ТНПУ імені Володимира Гнатюка – *член проектної групи зі складу викладачів групи забезпечення;*

Удич Зоряна Ігорівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти, керівник інклюзивно-ресурсного центру ТНПУ імені Володимира Гнатюка – *член проектної групи зі складу викладачів групи забезпечення;*

Бабійчук Тетяна Михайлівна, директор комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр Тернопільської міської ради» – *член проектної групи, зовнішній стейкхолдер;*

Король Ірина Ярославівна, директор закладу освіти І-III ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр» – *зовнішній стейкхолдер (роботодавець).*

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Логвиненко Тетяна Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки та корекційної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Лоза Світлана Іванівна – директор комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Тернопільської районної ради.

Кошманюк Мар'яна Василівна – Голова правління ГО «Об'єднання батьків дітей з Spina bifida і Гідроцефалією «Сяйво Духу».

**I. Профіль освітньої програми «Інклюзивна освіта»
зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта»**

1- Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, факультет педагогіки і психології, кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Другий (магістерський) рівень вищої освіти, магістр із спеціальної освіти за спеціалізацією «Інклюзивна освіта»
Офіційна назва освітньої програми	Інклюзивна освіта
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці.
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень
Передумови	Ступінь бакалавра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста із спеціальності «Спеціальна освіта» або за іншою спеціальністю цієї ж або іншої галузі знань за умови успішного проходження вступних випробувань.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До наступної акредитації
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/magistr/fpp/opp_016.php
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі інклюзивної освіти, здійснювати освітню, інформаційно-роз'яснювальну, консультативну, науково-методичну, координаційну, аналітичну та прогностичну діяльність щодо організації, супроводу та розвитку інклюзивного навчання.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 01 «Освіта / Педагогіка» Спеціальність 016 «Спеціальна освіта» Спеціалізація «Інклюзивна освіта» Теоретичний зміст: сучасні теоретичні засади інклюзивної та корекційної освіти, технології науково-педагогічної, діагностичної

	<p>та корекційно-розвиткової діяльності; нормативно-правові засади інклюзивного навчання; педагогічна інноватика.</p> <p>Предмет вивчення: філософські, загальнонаукові, педагогічні засади інклюзивної та корекційної освіти; принципи, методи, зміст психолого-педагогічної діагностики та корекції психофізичних порушень; методологія організації і проведення прикладних досліджень.</p> <p>Методи і технології: загальнонаукові, загальнодидактичні та спеціальні методи науково-педагогічного дослідження, викладання, діагностичної та корекційної роботи, сучасні інформаційно-комунікативні технології інклюзивного навчання.</p> <p>Засоби: друковані та електронні підручники, навчальні та методичні посібники, монографії, періодичні видання, нормативно-законодавчі акти, мультимедійне забезпечення, засоби дистанційного навчання, глобальні та локальні мережі організації навчального процесу.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна з орієнтацією на підготовку фахівців, здатних до надання освітніх, інформаційних, консультативних послуг та здійснення науково-методичної, координаційної, дослідницько-аналітичної та викладацької діяльності у системі інклюзивної освіти.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Формування і розвиток професійної компетентності для роботи в інклюзивному освітньому середовищі, здійснення корекційно-розвиткової та методичної діяльності з урахуванням сучасних інноваційних процесів у сфері інклюзивної освіти.</p> <p>Ключові слова: інклюзивна освіта, інклюзивне навчання, соціальна інтеграція, порушення психофізичного розвитку, інклюзивне освітнє середовище, діти з особливими освітніми потребами, психолого-педагогічний супровід, соціально-педагогічна підтримка, освітні послуги, корекційно-розвиткові послуги, інклюзивні заклади освіти.</p>

Особливості програми	<p>Програма передбачає: міждисциплінарний зміст підготовки, який забезпечує опанування та інтеграцію знань у сферах корекційної освіти, педагогіки, психології, соціальних наук та дає можливість здійснювати підготовку фахівців до розв'язання комплексних та різносторонніх завдань в галузі інклюзивної освіти на засадах міжгалузевої та міждисциплінарної взаємодії;</p> <p>прикладний характер навчання, що релізується через практичне спрямування змісту навчальних курсів, використання інтерактивних методів навчання, проходження практик, та дає можливість забезпечити єдність теоретичних знань, практичних вмінь та особистого досвіду здобувачів;</p> <p>можливість брати участь у програмах академічної мобільності на основі міжвузівських угод шляхом навчання та проходження практики у вітчизняних та зарубіжних закладах вищої освіти, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності випускників на ринку праці.</p>
-----------------------------	---

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування	<p>Випускники можуть працювати у державних, громадських, приватних організаціях і службах, органах місцевого самоврядування та об'єднаних територіальних громад, які надають освітні, психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові, соціально-психологічні, культурно-дозвілєві послуги різним категоріям дітей з порушеннями психофізичного розвитку та їх сім'ям.</p> <p>Випускники можуть обіймати первинні посади згідно з класифікатором професій ДК 003:2010:</p> <p>2340 Вчитель з корекційної освіти</p> <p>2340 Вихователь соціальний по роботі з дітьми-інвалідами</p> <p>2340 Консультант психолого-медико-педагогічної консультації</p> <p>2340 Консультант центральної психолого-</p>
--	--

	<p>медико-педагогічної консультації</p> <p>2351.2 Методист (інклюзивної освіти)</p> <p>Випускники можуть такі посади згідно з International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08):</p> <p>2352 Special needs teachers: Learning disabilities special education teacher; Learning support teacher; Remedial teacher.</p>
Подальше навчання	<p>Випускники мають право на подальше навчання за програмами третього циклу FQ-EHEA, 8 рівня EQF LLL, та 8 рівня НРК за галузю знань «Спеціальна освіта» або суміжною.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Основним підходом у навчанні є практико- та проблемно-орієнтоване студентоцентроване навчання з елементами самоосвіти.</p>
Оцінювання	<p>Методами оцінювання знань студентів є поточні опитування і контрольні роботи, есе, презентації, індивідуальні аналітичні завдання та проекти, заліки, письмові та усні екзамени, захист звіту з практики, прилюдний захист магістерської роботи.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до пізнання та самопізнання; знання основних теорій, концепцій, учень, які формують наукову картину світу, володіння науковим світоглядом; вміння відстоювати власні наукові погляди.</p> <p>ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; знання когнітивних процесів і дій; уміння самостійно здійснювати розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, порівняння тощо) у пізнавальних цілях та при організації навчального процесу.</p> <p>ЗК 3. Здатність проводити наукові дослідження у сфері професійної діяльності;</p>

	<p>знання основних методів наукового пошуку; вміння узагальнювати отримані результати, оформлювати і презентувати власні наукові здобутки відповідно до чинних вимог.</p> <p>ЗК 4. Здатність ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях державною мовою; вміння постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну і корекційно-педагогічну комунікацію.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою в обсязі достатньому для розуміння іншомовних професійно-орієнтованих текстів та конструктивної комунікації з представниками професійного співтовариства.</p> <p>ЗК 6. Здатність діяти соціально-відповідально та свідомо на основі етичних міркувань, принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати самостійно та у команді. Уміння організовувати власну діяльність та виконувати роботу у взаємодії з колегами, надавати допомогу, спрямовану на аналіз та подолання професійних труднощів, запобігання професійному вигоранню.</p> <p>ЗК 8. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації; знання можливих джерел отримання інформації за своїм фахом; наявність навичок використання бібліографічних, статистичних, реферативних, аналітичних матеріалів.</p> <p>ЗК-9. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, спрямування до особистісного та професійного розвитку, самовдосконалення та всебічної професійної самореалізації.</p> <p>ЗК-10. Здатність мислити гнучко й неупереджено, генерувати оригінальні ідеї, вирішувати існуючі проблеми використовуючи нестандартні рішення і підходи.</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність здійснювати психолого-педагогічну діагностику особливостей психофізичного розвитку, потенційних можливостей, потреб і досягнень дітей з</p>

особливими освітніми потребами.

ФК 2. Здатність до застосування знань з педагогіки і психології, реалізації механізмів навчання та виховання дитини задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції особистості з порушеннями психофізичного розвитку.

ФК 3. Здатність демонструвати розуміння інклюзивних цінностей; володіння базовими знаннями та розуміння основних концепцій та теорій інклюзивного навчання; здатність застосувати знання при здійсненні модифікацій та адаптацій змісту і методів навчання, у процесі проектування освітнього процесу та безпечного інклюзивного середовища.

ФК 4. Здатність застосовувати уміння працювати в міждисциплінарній команді під час розроблення індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами, у процесі соціально-педагогічного супроводу дитини в інклюзивному середовищі.

ФК 5. Здатність аналізувати сучасний стан та перспективи розвитку, актуальні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти.

ФК 6. Здатність організовувати та здійснювати навчальну, корекційну та виховну роботу з особами, які мають порушення психофізичного розвитку з урахуванням структури порушення, вікових та індивідуальних особливостей осіб, вимог освітніх стандартів, програм навчання та виховання.

ФК 7. Здатність розробляти та впроваджувати освітні, соціальні, соціально-педагогічні технології забезпечення інклюзивної освіти в умовах закладів, служб, установ, організацій сфери освіти, охорони здоров'я, соціального захисту.

ФК 8. Здатність визначати і застосовувати методи психолого-педагогічної корекції у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ФК 9. Здатність здійснювати психолого-педагогічний супровід дітей різних нозологій в

	<p>інклюзивному середовищі загальноосвітнього навчального закладу та членів їх сімей.</p> <p>ФК 10. Здатність розуміти та використовувати сучасні підходи до освіти, розвитку, абілітації, реабілітації і соціальної адаптації осіб з психофізичними порушеннями в освітніх закладах.</p> <p>ФК 11. Здатність співпрацювати з колегами, батьками та іншими фахівцями під час розробки та реалізації індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами та у процесі соціально-педагогічного супроводу дитини в інклюзивному освітньому середовищі.</p> <p>ФК 12. Здатність організувати надання послуг особам з особливими освітніми потребами та їхнім сім'ям відповідно до виявлених потреб та існуючих можливостей на рівні громади.</p>
--	--

7 – Програмні результати навчання

ПРН 1.	Виявлена здатність критично осмислювати сучасний стан та тенденції розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.
ПРН 2.	Виявлена здатність до здійснення наукової діяльності та застосування сучасного інструментарію висвітлення результатів наукових пошуків.
ПРН 3.	Виявлена здатність розуміти теоретичні аспекти розвитку, освіти та виховання дітей з особливими освітніми потребами, особливостей їх становлення та соціалізації, принципів надання їм психолого-педагогічної допомоги.
ПРН 4.	Виявлена здатність приймати ефективні рішення з питань організації освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах, оцінювати ризики та результати їх реалізації з точки зору досягнення поставлених цілей.
ПРН 5.	Виявлена здатність планувати роботу з особами з особливими освітніми потребами та членами їх сімей на основі оцінки їх потреб та інтересів, імплементації прогресивних технологій, методик та методів.
ПРН 6.	Виявлена здатність визначати та залучати ресурси громади для покращення доступу дітей з інвалідністю та особливими освітніми до корекційно-розвиткових, психолого-педагогічних, соціальних послуг, захищати їх права на інклюзивну освіту.
ПРН 7.	Виявлена здатність здійснювати навчальну та організаційну,

	діяльність в закладах спеціальної та інклюзивної освіти на основі етичних засад професійної діяльності, розуміння та поваги до психофізіологічних особливостей осіб з особливими освітніми потребами.
ПРН 8.	Виявлена здатність розробляти та впроваджувати методики і технології корекційно-розвивальної роботи, генерувати та реалізувати ідеї для вдосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації осіб з особами з особливими освітніми потребами
ПРН 9.	Виявлена здатність встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними установами задля забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.
ПРН 10.	Виявлена здатність планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами.
ПРН 11.	Виявлена здатність визначати цілі командної та міждисциплінарної взаємодії, робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів спільної діяльності у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі.
ПРН 12.	Виявлена здатність вільно спілкуватись українською та іноземною мовами усно і письмово при обговоренні професійних питань та досліджень в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.
ПРН 13.	Виявлена здатність проявляти ініціативу та генерувати якісно нові ідеї, чітко, логічно й аргументовано пояснювати їх як в звичних, так і в незнайомих ситуаціях.
ПРН 14.	Виявлена здатність відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати їх.
ПРН 15.	Виявлена здатність здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До викладання на освітній програмі залучаються кваліфіковані викладачі з досвідом наукової та/або практичної діяльності, які за своєю кваліфікацією відповідають профілю і напряму дисциплін, які викладають. З метою підвищення фахового рівня професорсько-викладацький склад, задіяний в освітній програмі, один раз на п'ять років проходить

	стажування.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення дозволяє здійснювати якісну підготовку фахівців за освітньою програмою. Навчання проводиться в аудиторіях, оснащених сучасними технічними засобами навчання. Студенти мають можливість користуватися комп'ютерними класами з безкоштовним доступом до мережі Інтернет, бібліотекою, спортивними залами і майданчиками, пунктами харчування. Іногородні студенти забезпечуються гуртожитками. Стан усіх приміщень відповідає санітарним вимогам, що засвідчено санітарно-технічними паспортами.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>У Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка функціонує потужна система інформаційного забезпечення, складовими якої є: офіційний сайт університету (http://tnpu.edu.ua), сторінка кафедри у мережі Facebook (https://www.facebook.com/groups/204551090068625), точки бездротового доступу до Інтернету; наукова бібліотека, читальні зали, віртуальне навчальне середовище Moodle.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення навчального процесу включає: навчальний плани, навчально-методичні комплекси дисциплін, навчальні та робочі програми дисциплін; програми практик; методичні вказівки щодо виконання магістерських робіт; пакети комплексних контрольних робіт; авторські розробки (підручники, навчальні посібники, методичні матеріали) професорсько-викладацького складу.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Здійснюється згідно з угодами ТНПУ про національну кредитну мобільність (http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-mob-in-st.php), укладеними з:</p> <p>Харківським національним педагогічним університетом ім. Г.С. Сковороди (від 10.03.2020 р. №01/10-219);</p> <p>ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (від 10.04.2020 р.)ю</p>
Міжнародна кредитна мобільність	Здійснюється гідно з угодами ТНПУ про міжнародну кредитну мобільність (http://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/partners.php),

	<p>зокрема:</p> <p>Гуманітарно-природничий університет ім. Яна Длугоша в Ченстохові (Польща) (10.10. 2016 р. – необмежений);</p> <p>Вроцлавський університет (Польща) (27.03.2018 р. – необмежений);</p> <p>Університет Уппсала (Швеція) (19.11.2019 р. – 18.11.2025 р.).</p> <p>У рамках укладених угод окрім взаємного обміну студентами та викладачами у проектах з міжнародної кредитної мобільності, передбачене проведення спільних наукових досліджень, стажувань, практик.</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Передбачена можливість навчання іноземних студентів у межах ліцензованого обсягу спеціальності за умов попередньої мовної підготовки.</p>

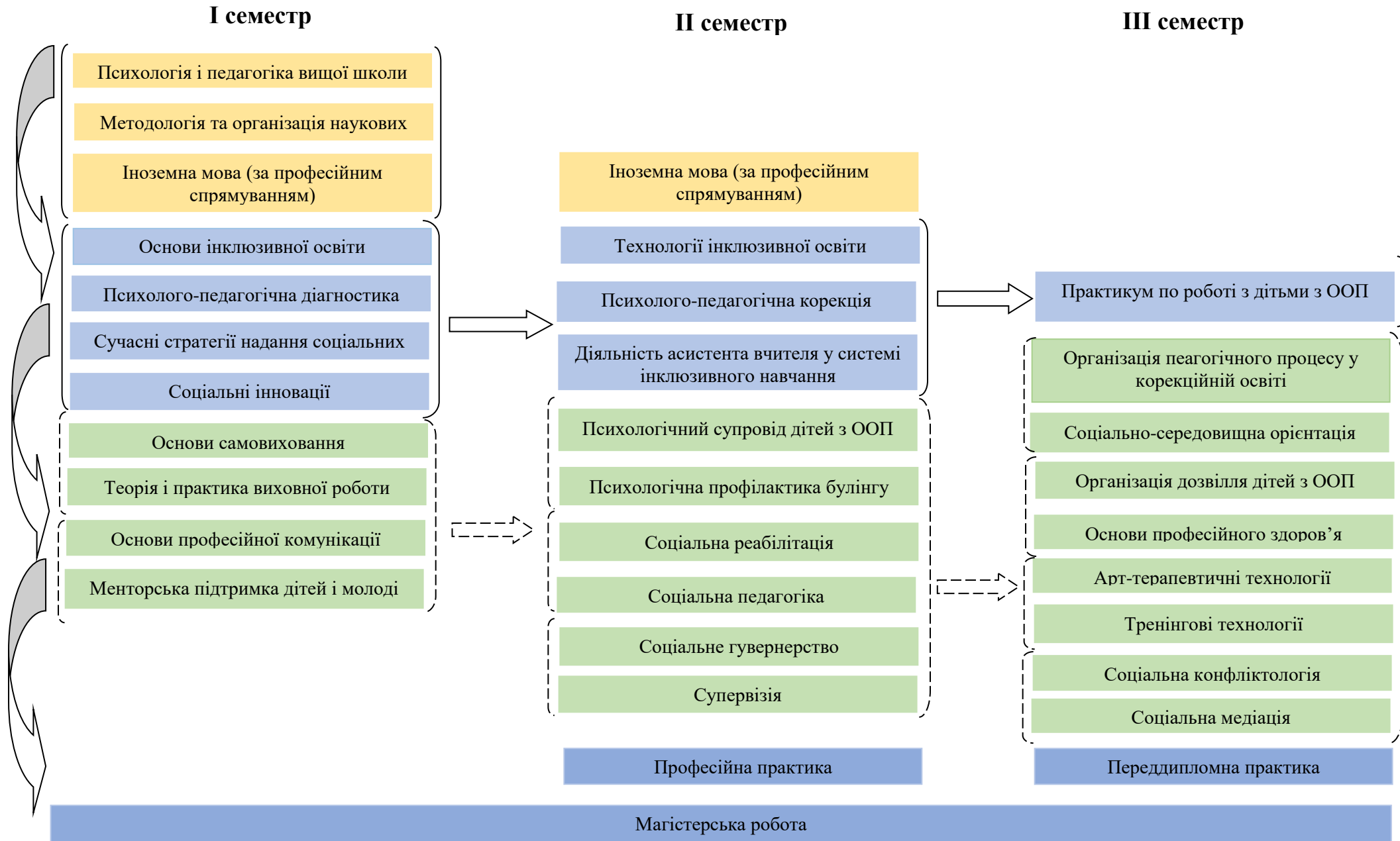
2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
I. Загальна підготовка			
ОЗ.1	Психологія і педагогіка вищої школи	3	екзамен
ОЗ.2	Методологія та організація наукових досліджень	3	екзамен
ОЗ.3	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
II. Професійна підготовка			
ОП.1	Основи інклюзивної освіти	4	екзамен
ОП.2	Психолого-педагогічна діагностика	6	екзамен
ОП.3	Соціальні інновації	3	залік
ОП.4	Сучасні стратегії надання соціальних послуг	3	залік
ОП.5	Діяльність асистента вчителя у системі інклюзивного навчання	4	екзамен
ОП.6	Психолого-педагогічна корекція	6	екзамен
ОП.7	Технології інклюзивної освіти	4	екзамен
ОП.8	Практикум по роботі з дітьми з ООП	5	екзамен
ОП.9	Професійна практика (у закладах спеціальної та інклюзивної освіти)	4	залік
ОП.10	Переддипломна практика	5	екзамен
ОП.11	Магістерська робота	4	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент		57	
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
		4	залік
ВК.1	Основи самовиховання		
ВК.2	Теорія і практика виховної роботи		

		4	залік
ВК.3	Основи професійної комунікації		
ВК.4	Менторська підтримка дітей і молоді		
		3	залік
ВК.5	Психологічний супровід дітей з особливими потребами		
ВК.6	Психологічна профілактика булінгу		
		3	залік
ВК.7	Соціальна реабілітація		
ВК.8	Соціальна педагогіка		
		3	залік
ВК.9	Супервізія		
ВК.10	Соціальне гувернерство		
		4	залік
ВК.11	Організація педагогічного процесу у корекційній освіті		
ВК.12	Соціально-середовищна орієнтація		
		4	залік
ВК.13	Організація дозвілля дітей з ООП		
ВК.14	Основи професійного здоров'я		
		4	залік
ВК.15	Арт-терапевтичні технології		
ВК.16	Тренінгові технології		
		4	залік
ВК.17	Соціальна медіація		
ВК.18	Соціальна конфліктологія		
Загальний обсяг вибіркових компонент:		33	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація випускників освітньої програми спеціальності 016 «Спеціальна освіта» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра. Допуск до захисту надається за умови успішного виконання здобувачем його індивідуального навчального плану.</p>
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в галузі корекційної або інклюзивної освіти; має на меті застосування певних теорій та методів педагогічних наук; характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Вона характеризується певним рівнем оригінальності та унікальності висунутих положень з чітким обґрунтуванням методології наукового пошуку.</p> <p>Текст магістерської роботи не повинен містити фальсифікації та фабрикації даних та відповідати вимогам академічної доброчесності. Перевірка роботи на плагіат відбувається на освітній платформі ТНПУ Moodle, після чого вона оприлюднюється на офіційному сайті ТНПУ або у репозитарії ТНПУ.</p>
Вимоги до публічного захисту	<p>Захист магістерської роботи відбувається прилюдно на засіданні екзаменаційної комісії. Попередній захист роботи відбувається на засіданні випускової кафедри. Апробація результатів дослідження та основних висновків здійснюється через виступи на методичних семінарах, наукових конференціях, публікацію тез доповідей, статей у студентському та магістерських вісниках ТНПУ, у вітчизняних та зарубіжних фахових наукових виданнях.</p>
Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	<p>Функціонує система внутрішнього забезпечення якості, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти; – здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; – забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів; – забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; – забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; – забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої

	<p>освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.</p> <p>Система забезпечення ЗВО якості освітньої діяльності та якості вищої освіти за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.</p> <p>Регулюється Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, затвердженим вченою радою університету, протокол № 7 від 23. 02. 2016 р. із змінами і доповненнями, затвердженими вченою радою університету, протокол № 6 від 23. 12. 2019 р., уведеними в дію наказом ректора № 281-р від 23. 12. 2019 р.</p>
<p>Принципи та процедури забезпечення якості освіти</p>	<p>Принципи та процедури забезпечення якості вищої освіти в ТНПУ представлені у таких нормативних документах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про організацію освітнього процесу Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_pro_tsesu.pdf • Положення про організацію та проведення практик студентів: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_ta_provedenni_a_praktyk_studentiv.pdf • Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науковопедагогічних працівників. Положення про реалізацію права на академічну мобільність: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_poriadok_realizatsii_prava_na_akademichnu_mobilnist.pdf • Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2016/Polozhennja_pro_systemu_vnutr_monitoringu.pdf

	<ul style="list-style-type: none"> • Положення про центр моніторингу забезпечення якості освіти: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2016/Polozhenja_pro_centra_monitoring.pdf
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	<p>Механізм створення та періодичного перегляду ОП закладено у «Положенні про проектні групи та групи забезпечення спеціальності з розроблення та супроводження освітніх програм», що діє у ТНПУ: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhenja_pro_proektni_grupy_ta_grupy_zabezpechennja_spetsialnosti_z_rozroblennja_i_suprovodzhennja_osvitnikh_prohram.pdf.</p> <p>Група забезпечення освітньої програми здійснює моніторинг ринку праці, організаційно супроводжує процес підготовки здобувачів вищої освіти протягом усього терміну навчання, аналізує її актуальність, відповідність ОП чинним нормативним документам, рекомендаціям МОН України, вимогам роботодавців та студентської спільноти й, за необхідності, розробляє зміни до навчальних планів та іншої документації. Пропозиції щодо удосконалення ОП надає програмна рада зі спеціальності 016 Спеціальна освіта як дорадчий орган гаранта освітньої програми.</p>
Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників ЗВО та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб	<p>Впроваджено механізм оцінювання досягнень здобувачів – претендентів на отримання стипендій; оцінювання науково-педагогічних працівників на основі рейтингів науково-дослідної, методичної та організаційної роботи і рейтингування викладачів за результатами анкетування здобувачів. Він закладений у таких нормативних документах ТНПУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти в ТНПУ ім. В. Гнатюка: https://cutt.ly/1gEnP8e; • Порядок формування рейтингу осіб, що навчаються за кошти державного (місцевого) бюджету: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Poriadok_formuvannja_reitynhu_osib_shcho_navchajutsia_za_koshty_biudzhetu.pdf • Правила призначення стипендій у ТНПУ ім. В. Гнатюка: https://cutt.ly/QgEnZNM; • Положення про рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/polozhenja_pro_rejtyngove_otsinjuvannja.pdf

<p>Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників</p>	<p>Регулюється положенням про підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженим вченою радою університету протокол № 1 від 30. 08. 2019 р., уведеним в дію наказом ректора № 180-р від 02. 09. 2019 р.</p> <p>Ведеться робота над посиленням практичної складової підвищення кваліфікації НПП в системі післядипломної та неформальної освіти, зокрема, шляхом проходження стажувань на підприємствах, установах, організаціях в межах України та закордоном, участі у міжнародних проектах, грантових програмах, навчання за сертифікаційними програмами. В ТНПУ розроблена та реалізується програма професійного розвитку викладачів: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Programa_profesijnoho_rozvytku_vykladachiv.pdf</p>
<p>Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу</p>	<p>Здобувачі ОП «Інклюзивна освіта» забезпечені необхідними ресурсами (матеріальна база, навчально-методичне та інформаційне забезпечення, дистанційна освітня платформа Moodle). Реалізуються заходи щодо удосконалення організації самостійної роботи здобувачів різних форм навчання, в т.ч. через постійний моніторинг, актуалізацію курсів дисциплін, дистанційну освітню платформу Moodle. В ТНПУ діють:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про організацію самостійної роботи студентів: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhenia_pro_samostiinu_robotu_studentiv.pdf; • Положення про дистанційне навчання в ТНПУ ім. В. Гнатюка: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhenia_pro_dystantsiine_navchannia.pdf; • Положення про електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhenia_pro_elektronnyi_navchalno_metodychnyi_kompleks_navchalnoi_dystrypliny.pdf
<p>Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками ЗВО та здобувачами вищої освіти, у тому числі і створення і забезпечення</p>	<p>У ТНПУ діє:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhenia_pro_zapobihannia_i_vyjavlennia%20plahiatu_ta_inshykh_vydiv_akademichnoi_nechesnosti_u_navchalnii_ta_naukovo-doslidnii%20roboti_ZVO.pdf;

<p>функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників ЗВО і здобувачів вищої освіти</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності у навчально-методичній та науково-дослідній роботі працівників: http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/public%20information/Plagiat%20pracivn.pdf <p>В ТНПУ діє Постійна комісія з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/academ_dobrochesnist/polozhennia_pro_komisiyu_dobrochesn.jpg.pdf;</p> <p>Усі здобувачі вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта» та науково-педагогічні працівники, що забезпечують реалізацію ОП, підписують декларацію про дотримання академічної доброчесності. Кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти перевіряються на плагіат в системі MOODLE.</p>
<p>Інші процедури і заходи</p>	<p>В ТНПУ діють:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Інституційна модель системи внутрішнього забезпечення якості освіти: http://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/monitoring/Instytutsiina_model_systemy_vnutrishnoho_zabezpechennia_jakosti_TNPU.pdf; • Програма заходів із забезпечення якості освіти: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Programa_zakhodiv_iz_zabezpechennia_ya_kosti_osvity.pdf

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОЗ.1	ОЗ.2	ОЗ.3	ОП.1	ОП.2	ОП.3	ОП.4	ОП.5	ОП.6	ОП.7	ОП.8	ОП.9	ОП.10	ОП.11
ЗК 1.														.
ЗК 2.
ЗК 3.	
ЗК 4.				
ЗК 5.			.	.										.
ЗК 6.
ЗК 7.	
ЗК 8.
ЗК 9.
ЗК 10.
ФК 1.					.							.	.	
ФК 2.				
ФК 3.	
ФК 4.	
ФК 5.	
ФК 6.				
ФК 7.	
ФК 8.									.		.		.	
ФК 9.				.				.					.	
ФК 10.
ФК 11.	
ФК 12.							.			.				

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОЗ.1	ОЗ.2	ОЗ.3	ОП.1	ОП.2	ОП.3	ОП.4	ОП.5	ОП.6	ОП.7	ОП.8	ОП.9	ОП.10	ОП.11
ПРН 1.		•				•						•	•	•
ПРН 2.	•	•	•									•	•	•
ПРН 3.				•	•				•		•	•	•	•
ПРН 4.		•		•		•		•	•	•		•	•	
ПРН 5.					•		•		•	•	•		•	
ПРН 6.							•			•				
ПРН 7.	•	•		•	•			•		•	•		•	
ПРН 8.		•							•	•	•		•	•
ПРН 9.	•		•		•	•	•	•		•	•		•	
ПРН 10.										•	•		•	•
ПРН 11.						•		•		•	•		•	•
ПРН 12.			•	•						•		•	•	•
ПРН 13	•	•				•							•	•
ПРН 14		•			•								•	•
ПРН 15										•			•	•

6. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Закон України «Про вищу освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Наказ МОН України від 01.06.2017 № 600 (у редакції наказу МОН України від 21.12.2017 № 1648. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>
3. Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003: 2010. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF>.

Гарант освітньої програми
(керівник проектної групи)

Н.М. Горішна

Програма схвалена на засіданні кафедри
соціальної педагогіки і соціальної роботи

Протокол № 10 від 5 травня 2020 р.

Завідувач кафедри соціальної педагогіки і
соціальної роботи

В.А. Поліщук

Програма затверджена Вченою радою
факультету педагогіки і психології

Протокол № 10 від 17 червня 2020 р.

Голова ради факультету

В.М. Чайка

Освітня програма рекомендована до
впровадження Вченою радою
Тернопільського національного
педагогічного університету імені
Володимира Гнатюка

Протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

Учений секретар університету

В.Р. Гевко

Горішна Н.М.,
Поліщук В.А.,
Чайка В.М.,
Гевко В.Р.